

דף

כריתות כ"ח ע"א

על הדרף

שכה

ונפק"מ בזה י"ל, בעשיר כקורח דאין זהב חשוב בעיניו לכולם, דלטעמיה דהחינוך י"ל דיצא יד"ח, דהא לא נחשב שדחק עצמו בדהביא "כשבה" כלל, נודומיא דכתב הח"ח ב"אהבת חסד" דלעשיר "מופלג ביותר" מותר לבזבו "יותר מחומש מנכסיו", מדליכא למיחש אצלו שעיי"ז "יצטרך לבריות". ומשא"כ לב' טעמים דהחת"ס נראה, דגם בכה"ג לא יצא יד"ח, ודוק.

וכן י"ל נפק"מ בזה, כשנתן לו חבירו לכבשה כדי להקריבו בתורת עולה ויורד ועיי"ז נמנע מלקנות "ציפורים", וא"כ אדרבה, "חסך בזה מעות", דלפי"ד החינוך נר' דיצא יד"ח, דהא לא דחק עצמו כלל בדהביאתו לזה כי אם איפכא. אך לפי"ד החת"ס נר' דגם בכה"ג לא יצא יד"ח, וא"כ יל"ע בחת"ס בזה, ודוק.

(נופת צופים)

★ ★

במשנה: ר"ש אומר כבשים קודמים את העיזים בכל מקום וכו' ולמד ששניהם שקולין.

הגאון ר' דוד פארדו זצ"ל בספרו שושנים לדוד תמה, אם באמת שניהם שקולים. א"כ צ"ב מדוע בכל זאת הקפידה התורה לכתוב בכל מקום כבשים ואחר כך עיזים? **והוא** מיישב בתירוץ חריף: בגמרא במסכת שבת (עז:): מסופר, שר' זירא שאל את ר' יהודה: מדוע מדרך העולם העיזים הולכות לפני הכבשים? והשיב לו ר' יהודה: כברייתו של עולם, ברישא חשוכא והדר נהורא (החושך קדם לאור, ואף בענין זה, העיזים השחורות כחושך הולכות לפני הכבשים שצבען לבן).

כך הוא בדך כלל, אולם הלא בקדשים הלילה הולך אחר היום שלפניו, ולכן לענין קדשים הקפידה התורה לכתוב קודם את הכבשים (- הלבנים) ורק אחר כך את העיזים (- השחורים), כדי ללמדנו שבקדשים הלילה הולך אחר היום - להיפך מבריאת העולם... עכ"ד ודפח"ח.

★ ★

במשנה: ר"ש אומר כבשים קודמין את העיזין וכו' מלמד ששניהם שקולין וכו'.

בספר אבן יחזקאל הביא להקשות בדברי הזוהר (בראשית בהשמטות רס.), ועם כל דא יחיד כד חב בכלהו מצות לא תעשה דאית בהו כרת, שעירת עזים בעי לקרבא לכתחילה,

"זר ואונן", ולכן "אהדריה קרא", וכ"ש לעולה ויורד דליכא "חייס" דא"א להקריבו "בלילה" אע"פ דלא אהדריה קרא ד"ביום", ול"ק, עכ"ד הנפלאים דרבינו החת"ס.

ואח"כ כתב, דבזה ארווח לן "להציל הארי" ה"ה החינוך (סי' קכג) שכ' דבעולה ויורד עני שהביא קרבן עשיר לא יצא יד"ח, והשיג עליו הגר"ח אלפנדרי ז"ל בספרו "אש דת" דהוי נגד משנה מפורשת בנגעים וכו'. אך להנ"ל י"ל, דבשלמא בנגעים דחס רחמנא עליו דהיה ראוי להביא "כשבה" כמו העשיר, א"כ אי מייתי "כשבה" תבוא עליו ברכה, וכדא"ר נחמן עד"ז ברפ"ט דפסחים (צב:): ע"ש, ומשא"כ בעולה ויורד דכפרתו של עני די בתורים ובני יונה וכבר נתכפר בשירוי עופות, א"כ המותר ע"ז הו"ל כמו "חולין בעזרה" או כמו "חטאת שנתכפרו בעליהם", ולכן ס"ל לחינוך דבזה לא יצא יד"ח. ויש הכרח לזה, דאלת"ה, הו"ל למכתב קרא 'זאת תורת' גבי עולה ויורד דמוקדם בתורה וניתני אינך מיניה, אלא ע"כ דוקא בנגעים וחבריו יצא יד"ח ולא בעולה ויורד, ומטעם הנ"ל, וק"ל, עכ"ד מרן החת"ס יעו"ש.

וא"כ אתי שפיר החינוך, דמיירי בעולה ויורד דדוקא בזה ס"ל דלא י"ח מדנתכפר ב"שירוי עופות", ודלא כנגעים דבזה אכן תע"ב, מדלא קאתי "לכפר" כ"א "להתירו בקדשים", ואדרבה, כל המרבה בקרבן ע"ז משובח, ודוק.

וכן יעוי' ב"שפת אמת" ביומא (מא:): ד"ה גופא וכו' דהביא לקושיית המל"מ הנ"ל ודעימיה על החינוך, וע"ז כ' דלענ"ד "סברת החינוך נכונה", דיש לחלק בין עולה ויורד למצורע וכו', וג"כ כ' עד"ז יעו"ש. וכן יעוי' ב"ערוך לנר" הכא שכ' לחלק בזה, דדוקא במצורע דאיכא ריבוי דזאת "תורת" אמרי' דיי"ח ומשא"כ בעולה ויורד דליכא ריבוי ע"כ דלא יצא יד"ח, ודוקא בזה ס"ל לחינוך דלא י"ח, עכ"ד יעו"ש.

אולם אכתי יל"ע בחת"ס בדנתן טעם לדברי החינוך דבעולה ויורד לא י"ח מדהוי "כחולין בעזרה" או "כחטאת שנתכפרו בעליו", הא החינוך גופא נתן טעם אחר לדבריו "דאחר שריחם עליו הקב"ה ופטרו, אינו בדין שידחק עצמו להביא יותר ממה שתשיג ידו" וכו', ע"ש. ודלא כש"כ החת"ס לבאר "טעמו", וצ"ע.